

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI 48-AS FÜGGETLENSÉGI KOSSUTH-PÁRT POLITIKAI LAPJA

A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRA: egy évre 10 K, félre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előljárók, papok és gazdasági egyesületi tagok egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Egy példány ára 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETE GH PÁL
LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hová a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magánhirdetések négyzet om. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyílt-tér so a k. Díjak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpenztári osek- és kléring 10,489. szám

Egy táborban.

Irta: **Dr Barabás Béla**, orsz. képviselő.

A nemzet nyakára küldött új kormány meghuzta a halálharangot a képviselőház felett.

Ez még nem volna nagy baj, mert a képviselőház két-három hónap alatt újból együtt lesz; akár a régi emberek nagy tömege kerül vissza, akár új emberek fognak jelentkezni az ország választóinak bizalmából.

De baj az, hogy a meghuzott halálharang, ezzel a házfelosztatással a — magyar alkotmányról szól.

Mert az új kormány megfontolatlan, vagy ravaszul megfontolt cselekedete, nyilván törvénytelen s ellenkezik a szentesített törvények szavával, szellemével. Kárhuzatos, gonosz eljárás ez, a mit a kormány művel, mert nem az ország érdekét tartja szem előtt, hanem szolgálékkal hajtja végre a bécsi akaratot, a császári parancsot.

Az országgyűlés elnapolásával, az új kormány lakatot tett a képviselőház kapujára, meg a saját lelkiismeretére. Vajjon, a nemzeti akarat zörgetésére, melyik nyílik meg előbb?

A magyar alkotmányt megkerülő önkénykedéssel szemben, az utolsó percekben, az országgyűlés mindkét háza megtette azt, a mi módjában állott.

A képviselőház, miután majdnem egyhangulag szavazott bizalmatlanságot a féltucat császári küldöttnek, egyttal eltiltotta őket az ország javaival való sáfárkodástól s a közvagyonnak kezelésétől. A főrendi ház pedig teljes egyhangúsággal jelentette ki, hogy az országgyűlés elnapolása, hazánk alkotmányával ellenkezik s az ellen ünnepélyesen óvást emelt.

Ezen tények után most már a nemzetre került a sor. A mig egyfelől a magyar alkotmányok védelme az országgyűlésből kiszorult a törvényhatóságok, a vármegyék és városok közgyűlési terembe, addig másfelől a nemzeti képviselő újraalkotásának joga az ország választóinak kezébe került. Tehát a nemzet ítélete, döntése előtt állunk.

Mi tehát a teendőnk?

Lássa be elsősorban minden jóra való hazafi, hogy ez a küzdelem, a mely most megindul, Bécs ellen szól s azok ellen a kishitű magyarok ellen, a kik elég lelkiismeretlenek voltak annak szolgálatába szegődni. Ezek az urak arra vállalkoztak, hogy

kiirtsák a nemzet képviselőtől, a nemzeti jogok küzdő táborát, s az ország közgazdasági önállóságaért önzetlenül dolgozó függetlenségi pártokat.

És ezen gonosz törekvéseket elősegíti annak feltevése, hogy a függetlenségi pártok, ott kint a kerületekben is egymást fogják marni, az élet halál harcot egymással szemben s nem a közös ellenség ellen fogják megvívni.

Hát ez bolond dolog volna, sőt nagyon szomorú is. Éppen azért elérkezett az idő, hogy ott kint a választókerületekben, a függetlenségi és 48-as választópolgárok a saját lelkiismeretükre hallgatva s egyedül a haza érdekét tartva szem előtt, ne oszoljanak külön csoportokra, ne tegyenek különbséget egyik vagy másik árnyalat között, — de ellenkezőleg, gyűljenek össze, a testvéri egyetértés, az elvek szentsége, s a magyar hazának szeretetében, — és gyülekezzenek egyértelműen, az ország függetlenségét, önállóságát, szabadságát hirdető lobogó alá!

Mert ma már nincs különbség a két függetlenségi párt között. Mind a két párt igaz hive, az önálló magyar nemzeti bank felállításának, mind a két párt tudja most már, hogy az 1911. január elsejébe vetett reményünk megtört a király indokolatlan akaratán s mind a két párt ugyanazon szilárdsággal van elhatározva, hogy az 1910. december végén lejáró bankszabadságot meg nem hosszabbítja.

Ugyancsak egyetértelműség van az új választói törvény megalkotásának elveire nézve is. A mi benne volt a függetlenségi párt programjába ez előtt, az benne van most is. Azt mindnyájan akarjuk, kívánjuk. S ha netalán a részletekre nézve volnának eltérő vélemények, ezek csak szórványosak, mert mindannyian olyan általános választói jog megalkotását kívánjuk, a mely a pluralitás mellőzésével biztosítsa a magyar törzsnek, az ország hazafias középosztályának, a magyar nép öserejének uralmát, mindenemü szertehuzó törekvések ellen.

Azért, a kik még hisznek a nemzeti függetlenség feltámadásában, akik reménylik az összetartó erőnek győzelmét, s a kik szeretik hazájukat, — ne engedjék maguk felett urrá lenni ez egymás elleni agyarkodást, ne ismerjenek a függetlenségi

táborban különbséget. Ott csak jó barátot lássanak s az ellenséget keressék és találják meg, a nemzeti érdekeket átgázoló törtétk táborában.

Tartsunk össze, hogy az összetartó erő előtt meghunyászkodjék Bécs és dicsőséges diadalra jusson a függetlenségi törekvésekben megnyilvánuló nemzeti akarat!

A főispánok.

Irta: **Csergő Gábor**.

Gyergyószentmiklós, márc. hó.

Újabb kinevezések történetek. Tehát szaporodnak a gyászmagyarok, a fekete lelkű semmi emberek!

A császári szóra összeverődött kormány eleszt a halott, bukott politikai nagyságokat s küldik a vármegyék nyakára.

A szomszéd Udvarhelyvármegye már megkapta a darabont főispánját a halottaiból föltámadt grótot.

Hisszük, hogy a kormánynak bizalmatlanságot szavazó hazafias vármegye amugy magyarul, méltóan el fog bánni azzal az emberrel, ki megtagadva Istent és hazát, a hatalomért és ellenséghez szegődött.

A császári kegy Csikvármegyét még nem részesítette ilyen magas szentes kintetésben. A főispáni kinevezés késik. Hogy ki van kiszemelve e gyászos állásra, még a mai nap bizonytalan.

Annyi azonban bizonyos, hogy aki jön, az ellenség. Nem a magyar hazafia, hanem bécsi lakáj. A szava álnok, beszéde méreg, tette gyilkos.

Aki elfogadja a mostani politikai viszonyok között a főispánságot, ez legyen bárki — nem érdemel tiszteletet. Nincs annak mentsége. Hazug a védekezés, bármilyen rózsaszínes legyen is az!

De Csikvármegye törvényhatósága azzal a tényével, hogy a Khuen kormánynak bizalmatlanságot szavazott, a főispánra is kimondta az ítéletet. Installálás, avagy fogadtatás, tisztelgés nem lesz, mert nem lehet. A törvénytelen kormány kirendeltje előtt egy becsületes magyar vármegyének is meghajolni nem szabad. Annak a főispánnak hivatalos helyiségbe belépni nincs joga, s a vármegye házába be sem szabad engedni. Megtévelyedett, cudar ember, ki az ellenség érdekeit mozditja elő. Erkölcsi halott, ki hazája virágát sirba tiporja. Silány lelkületű, ki a hatalomért szolgává süllyed.

Nem kell velük finoman és kesztyűs kézzel bánni. Durván kimeletlen l, hogy érezzék rettenetes bűnük súlyát. Mert ezek az emberek bűnösök. A magyar haza épsége, függetlenségé ellen törnek s assák a sirt, hogy az élve eltémattetés könyében sikerüljön.

Főispánnak különben most csakis hétpróbás hazaárulókat neveznek ki. Kitanított, begyakorolt osztrák cseledek, akik a talpnyalásban és a nemzeti fejlődésnek megakadályozásában egyaránt mesterek.

Pesten most valóságos főispáni svindli kurzus nyílt. A jelöltek Tisza és Khuen előtt vizsgáznak. És csak is azokat nevezi ki, kik tanúságot tesznek arról, hogy pénzért, vagy a császár mindenható, jóleső fejbölnitásaért, a magyar hazát bármelyik perében képesek elárulni. Gyönyörű társaság...

Református tanítók egyesülése.

Röviden már megemlékeztünk amaz akcióról, mely a vármegyénkben levő ref. tanítók külön egyesületének létrehozására megindult. Erre vonatkozólag most a következő felhívást küldik szét:

Kedves Kartársunk!

Udvarhelyvármegye református tanítói már korábban mozgalmat indítottak, hogy különálló érdekeik munkálására egyesületbe tömörüljenek.

Csatlakozásra szólították fel eziránt a vármegye területén működő református énekvezéreket is.

Ennek eredményeképpen, február havában Székelykeresztúron egy szűkebbkörű értekezlet kimondotta egy vármegyei református tanítók és énekvezérek egyesületének megalakítását, melynek tagjai sorában szívesen látja és óhajtja a bármilyen jellegű iskolánál alkalmazott református valásu kartársainkat is.

Ez egyesület célja, a mellékelt alapszabály tervezetben apróra körül van írva.

Szeretettel kérjük azért Ont is, kedves Kartársunk, hogy a református tanítók és énekvezérek egyesületének folyó évi március 16-án (szerdán) d. e. 9 órakor Székelyudvarhelyen a ref. kollégium nagytermében tartandó alakuló közgyűlésén megjelenni és az egyesület tagjai közé magát felvétetni szíveskedjék.

A történelmi magyar Egyház alapvető munkásainak szervezkedő gyűlésébe hívjuk Önt!

Mi nem akarunk többet, mint amire törvényes jogunk van; az egyesülésben rejő erőnél fogva ápolni egy munkássereg erkölcsi és anyagi érdekeit! Hogy azokat az illetékes körök többé ne csak méltányolják, hanem honorálják is!

De akarjuk azt is, hogy a református tanító többé ne csak olesó nápszámosa legyen Kálvin egyházának, hanem hivatalos állásának, kulturális emelkedettségének megfelelően az őt megillető fontos egyháztársadalmi tényező is! E végből

ápolni, terjeszteni kívánjuk a református egyházas szellemet; rendszerbe foglalva, érvényesíteni akarjuk azt, az eddiginél fokozottabb mértékben, az iskolai gyakorlati nevelésben is.

Beleakarjuk plántálni a jövő reformátusainak lelkébe azt a szellemet, mely a Boeckayak, Bethlenek, Rákócziak emlékéből táplálkozik, jól tudván, hogy ezzel egyúttal a magyar nemzeti államnak is szolgálatot teszünk. Mert, amíg ez a szellem uralja a lelkeket s amíg a magyar Sion szabad és független, szabad és független addig a magyar Haza is!

Ime, ezeket akarjuk! Szepsrált törekvések minket nem vezetnek.

Szeretettel kérjük: sorakozzék a kibontott zászló alá!

Kartársi üdvözléssel:

Demeter Miklós, György Sándor,
Molnár Aladár, Vida Mózes,
Szabó Mózes, Rozsonday István,
Benedek Ignác.

Száz év előtt.

Több mint háromszáz év óta zsarolja ki Ausztria minden erőit, minden javokat; több mint háromszáz év óta véreztek Ausztria oldalán Ausztria érdekeiért; itt az idő, hogy végre szabadok legyetek, itt az idő, hogy saját véretek hullásának árán, ne növeljétek tovább Ausztria zsarnoki hatalmát...

Igy szólott száz évvel ezelőtől. Nagy Napoleon, a magyar nemzethez: és a magyar nemzetnek csak kezét kellett volna kinyújtani a teljes függetlenségért és a teljes szabadságért.

És mit tett a magyar nemzet?

A francia császár történelmi nevezetességű kiáltványa után még nagyobb buzgósággal hozott pénz és véráldozatot, a torz meghatározással „közös hazának” nevezett osztrák nagyhatalmi érdekek oltárán, mint bármikor azelőtt.

Pedig egyik részről — a franciák részéről — csak annyit kértek tőle: hogy ne áldozzon többet, ne vérezen tovább, ne haljon meg a zsarnok Ausztria érdekeinek a szolgálatában.

Másik részről — osztrák részről — pedig, azt kívánták tőle, hogy minden javát, minden vagyonát, sőt vérét és életét is áldozza fel Ausztriáért és a dinasztiaért; hogy a sok százados pénz és véráldozatok tetjébe még újabb óriási pénz- és véráldozatokat hozzanak; hogy az osztrák dinasztia életét veszélyeztető francia óriás elé a nemzet a saját testét dobja oda áldozatul...

És a magyar nemzet, a mindig „lojális”, „lovagias”, „áldozatkész” a dinasztiaért élő-haló magyar nemzet — az egész világ szánakozó mosolya és egész Európa gunyos hahótája között — ezt az utóbbi feladatot választotta.

És mi lett e csodás áldozatkészesség jutalma?

Ujabb elnyomatás, újabb rászedezés, újabb kizsákmányolás, újabb „kimondhatatlan szenvedés és nyomor”...

A hatalmas francia császár száz év előtti kiáltványát, rövid idő múlva talán a világok sorsát intéző hatalmas politikai erők fogják megismételni.

Vajon okosabb lesz-e végre a magyar nemzet, mint száz év előtt volt!

HIREK.

— **Majláth püspök nálunk.** Gróf Majláth erdélyi püspök pénteken este, mikor jövetelét senki sem is sejtette, városunkba érkezett. Tegnap résztvett a főgimnázium ifjúságának szentgyakorlatain, délután pedig gyóntatott. Ma az ifjúságot áldoztatja és valószínűleg holnap távozik el körünkből.

— **Március 15-ikét** a Sóvidék hazafias közönsége — eddigi szokásához híven — Parajdon ünnepli meg. Este közvacsorát tartanak. Az ünnepély rendező bizottságának élén: Benedek Kálmán és Klör Vilmos elnökök állnak.

— **Vármegyei közgyűlés.** Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságát Dr Sebesi János alispán e hó 11-én d. e. 9 órakor, a vármegyház dísztermében tartandó II. ik rendes közgyűlésre hívta egybe. Az első tanyag Ugron Ákos főispánnak állásától való felmentéséről szól, a melyet a belügyminiszter tudat. Majd hivatalos előterjesztések, közügyi ügyek, kérvények és a közgyűlést megelőzőleg 24 órával előbb beadható indítványok következnek. Hát az ujdonsült grancsár-küldött mikor mutatkozik? Talán nagy szerényen a „pót-tárgy”-ak között húzódik meg! Oh nem. Neki bandériumot, nagy cécot rendeznek. Hiszen telik a Judás-pénzből — tokányra...

— **Fejérváry-féle darabont...** Feilitzsch Artur minap beállított a muszkapárt tanyájára: az ugynevezett Nemzeti Társaskörbe. Ott volt Tisza István és azt mondotta Feilitzschnek, hogy még ne járjanak fel ök, a darabontok. Elég, ha grancsárok-nak bélyegeznek bennünket, — jegyezte meg Tisza — nem vágyunk még a darabont címre is. De egyúttal megnyugtatta Fájlicsot: Majd később, a választások után... Ez már csakugyan jó vicc. Azt hiszik a grancsárok, hogy ök valamivel különbek, jobbak Fejérváry darabont-jainál. Igazán kacagtató komédia! Le az álarccal darabontok! Jól ismer mindenki a grancsár mezben is a híres november 18-ika óta. Ismeri az alkotmányellenes gaztetek egész sorozatát, mely a Percel-féle zsebkendő lobogtatáskor vette kezdetét. Vissza az oduba, a sirba, hova a nemzet közutálata beletemetett minden hazajáró darabont alakot... Vagy újabb temetésre vágytok! Meg lesz. A magyarok nagylstene segíteni fogja a nemzet becsületes fiait és a közlegő választásokon ismét dönt. Nem lesznek honáruló bitangok mindannyian. Mindenkiket Judás-pénzzel megvesztegetni nem lehet. Jól tudjuk, hogy az osztrák járomban hajszólo alkuszok, felbérelt hazaárulók, csak nyomorult hübéresek. Győznie kell a magyar nemzetnek a császári leigázó akarattal szemben, ha a bécsi kamarilla összes alvilági szellemeit is mozgósítják ellenünk!

— **Az Udvarhelyvármegyei Népevelési Egylet** választmánya f. hó 6 án (vasárnap) d. e. 11 órakor a kaszinó társalgójában ülést tart. Tárgyak: 1. A közgyűlés idejének és tárgysorozatának megállapítása. 2. A beérkezett kérések tárgyalása. 3. Indítványok.

— **Vesztett kutyák Parajdon.** Mult héten Fülöp Mihályt és Ungvári Albertet a legforgalmasabb uton vesztett kutya támadta meg Parajdon. Fülöp kezén és Ungvári a lábán sebesült meg. A hatósági állatorvos megállapította az állat vesztettségét és az illetőket a budapesti Pasteur-intézetbe utasították. Közel mulibar Gagy Károlynét és Paget Olivérnét is vesztett eb marta meg. Kétségtelen tehát, hogy Parajdon az egész kutyáállomány fertőzve van és a megújuló esetekből ítélve, az életbiztonságot veszélyezteti. Kívánatos az összes kutyák kiirtása és hat hétig a legszigorubb ebzárlat elrendelése.

— **A munkásbiztosító-pénztár** átszervezésével kapcsolatban több vidéki pénztár az iparosok szavazati jogát attól tette függővé, hogy 1909. december 31-én volt-e a pénztárban bejelentett munkásuk. Mivel éppen ebben az időben sok iparág, többek között az egész építőipar szünetelt, ez az intézkedés, amely különben a törvény szellemével is ellenkezik, a kézműiparosokra nézve komoly sérelmet jelentett. Az Ipartestületek Országos Szövetsége a jelzett sérelem miatt panaszt tett a m. kir. állami munkásbiztosító-hivatalnál, a mely még a panasz beadásának napján utasította az említett pénztárakat, hogy a választás dolgában kibocsátott hirdetéseket igazítsák ki olyan értelemben, hogy mindenki, a ki a választást megelőző nap utolsó percéig munkást bejelent, a szavazásban részt vehessen.

— **Szent Antal estély.** Vasárnap igen sikerült estélyt rendezett Bodó Erzsike és Sándor Juliska. Füstös Gyula bekezdő éneke után Lányi Rózsika szavalt kiváló hangsúlyozással, szép előadással. Szabó Bazsóka kedvesen énekelt néhány dalt Kertész Béla ügyes hegedű kísérete mellett. Jancsó Béla tanár rendkívül tanulságos felolvasásban ismertette a keresztény szocializmus céljait és mivoltát. Gyertyánossy növények pedig meglepték a közönséget szép ének és cimbalomkettősükkel. Igen kedves volt a kis Kertész Béla hegedűjátéka, ki Mendelsohn F-dur hangverseny darabját adta elő. Sikeresen szavalt Péter József Várad Antal egyik költeményét. A keresztfához megyek című ének zárta be a sikerült estélyt. A következő estély ma (vasárnap) lesz a főgimnázium nagytermében a következő műsorral. Ének Szent Antaloz, előadja Füstös Gyula. Szavalt Boga Janka. Kertész Albertné szerzeményét énekli özv. Mihálovits Béláné, zongorán kíséri a szerző. Szabad előadást tart Szemlér Ferenc. Négykézre zongoráznak: Schaffent Frigyesné és Losoncy Géza. Szavalt Oltosi Oszkár. Hegedűn játszik Kertész Béla és zongorán kíséri Kertész Albertné. Bezáró ének. Az estély elnöknője: Özv. Gonda Jenőné. Rendezői: Finkér Valéria és Stefi és Reichert Adél.

— **Női divat** szövetek, mosó ruha kelmék mélyen leszállított áron kaphatók Szenkovits János utódánál. Olcsó maradékok.

— **Humánus bank.** Az Agrár takarékpénztár parajdi fiókjintézete ez évben is követte vezetőségének humánus gondolkodását; a Sóvidék körébe tartozó összes állami és fele-

kezeti iskoláinak szegénysorsu tanulóiról megemlékezett. Mérlege összeállításakor a tiszta nyereségből 150 K-át adományozott és az illető iskoláknak elküldötte. Ohajtandó volna ha vármegyénk más hasonló intézményei is a humánitás e jól megválasztott módját követnék.

— **Szabad lyceum.** Az ipari munkások szabad lyceumán mult vasárnap délután mintegy 114 hallgató jelenlétében Dr Imreh Domokos közházi igazgató-főorvos tartott a Hymnusz eléneklése után, mindvégig odaadó nagy figyelemmel hallgatott előadást a „Tüdővész és az ellene való védekezés”ről. Igen tanulságos módon ismertette a tüdővész mibenlétét, de különösen az ellene való védekezést, mely egészségügyi barcot a külföldi országok társadalmakaröltve az állammal már régen felvett és folytat s a mint azt Angliapéldája mutatja nagyon fényes, szép eredménnyel. Ezen érdekes előadásvegeztével Rájk Sándor iparos ifjuszavaltta ügyesen és hatásosan Balogh Istvánnak Az örökség c. felemelő szép költeményét. Előadónak köszönetet, szaválnak elismerő dicséretet a hallgatóság nevében Gyerkes Mihály köri jegyző mondott, mely után a Hymnussal kezdődött előadás a Szózat eléneklésével bevégeződött. Ma délután 2 órakor Hartmann János főreáliskolai tanár tart előadást.

— **Sükőben** az ifjúság minap rendezett mulatságán felülfizettek: Kovács Lázár 1 K 40 f, báró Orbán Balázs, Székely Sándor 1—1 K, Hodggyai Géza 60 f, Bod Károly, Incze Dénes, Hám Károly, Incze Gergely 40—40 f, Kovács Antal, Kis Mózes ifj., Tóth Ferenc 20—20 f, Fekete János, Fekete Albert 10—10 f. Fogadják a rendezőség hálás köszönetet.

— **A székely juhászgyár** és hízalda rt. vasárnap délelőtt 11 órakor az Agrár takarékpénztár fiókjának helyiségében tartotta meg az évi rendes közgyűlést, melyen Ugron Ákos nyug. főispán elnökölt. A közgyűlés tudomásul vette az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentését. E szerint a mult évben 2357750 kgr. juhsajtot és 21340 kgr. soványsajtot dolgoztak fel 36642 K értékben. Bónítólag hatott az üzletmenetre, hogy a takarmány-szükség miatt az anyagbeszerzés megnehezedett s feldolgozásra a juh- és soványsajt nagyrészét Dél-magyarországról kellett beszerezni. A gyártmányok élénk keresletnek örvendenek s azok jósága bármely más hasonló áruval kiállják a versenyt. A zárszámadás szerint, tiszta nyereség 2727 K 82 f, melyből az 50 K-ás névértékű részvények után 6 százalékos osztalékot fizet ki. A gyár jelenlegi helyiségét, miután kicsinynek bizonyult, folyó hó 15-ike és 20-ika között új helyiségbe tezáát. E célra Szabó György alsómalomutcai házat, hol a szövőgyár volt — kibérelték. Az üzemet villamos erőre fogják berendezni. Az üzemvezetést Riemer K. Gusztáv igazgatósági tag teljesíti, mint üzletvezető. A felügyelő bizottságba eddigieket visszaválasztották.

— **Tavaszi idényre** megérkeztek már a kiváló gyártmányu, legjobb minőségű belföldi és angol gyapjúdivat férfiruha szövetek, melyekből

mérték után minden izlésnek megfelelő ruhákat megrendelésre készített Szenkovits János utóda férfi divat osztályában Székelyudvarhelyen.

— **Aknamunka.** A városunkban zászlót bontott „Első Székely Házipari Országos Szövetkezet” utjába, némelyek akadályokat igyekeznek gördíteni — alattomosan. Jól ismerjük a sértett hiúságból vakondok-szerepre vállalkozott sirásokat, kik a székely nép közgazdasági megerősödése ellen turkálnak. Az ilyen alakok erőködését csak mély szánalommal fogadja minden józan felfogású, hazafiasan érző ember. Szánalommal, mert jól tudja, hogy csak rombolni, rontani szeretnek, de önmaguktól valamely üdvös cél eszmenetét átérteni nem képesek. Annál kevésbé tudnak valamely általános érdekű dolgot előmenetelhez segíteni. Az ilyen alakokat most megnevezés nélkül arra kérjük, hogy ha már képességet nem éreznek önmagukban a messze jövőbe kiható eszmebecsületes hazafihoz méltó támogatására, ne lábatlankodjanak az igaz érzéssel, hazafias lelkesedéssel dolgozni kívánók utjában. Véleményüket, sőt igazságos, becsületes embekekhez illő bírálatukat majd akkor érvényesíthetik és érvényesítsék is az ügy javára, amikor a Szövetkezetnek gyakorlati tevékenységéről lehet szó. Ahhoz aztán beszélhet mindenki, aki népünk érdekében becsületesen óhajt dolgozni. Addig nemuljon el az alaptalanul, kétszínűsködve aggodalmaskodók rosszindulatu nyelvelése, mert az sem nem férfias, sem nem hazafias cselekedet. Később pedig majd szégyenkezés lehet a vége...

— **Meghívó.** „Etéd és vidéke állattenyésztői szövetkezetének” tagjait évi rendes közgyűlésre hívjuk össze folyó hó 12-én d. u. 3 órára az „Erzsébet ház” nagytermébe. Tárty: 1. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése. 2. Indítványok. Etéd 1910. márc. 2. Az igazgatóság.

— **„Zenélő Magyarország”** a magyar családok közkedvelt zenemű folyóiratának 402-ik füzeté jelent meg ismét és tartalmazza a következő népszerű zeneműveket: 1. Huber Sándor tréfás Bakter nótáját. II. Alexander Zoltáné, Ilona polka franciáit. III. Hanny Béla, Serenade — című, rendkívüli dallamgazdag salon zong. művet. Minden egyes füzeté hasonló gazdag tartalommal jelenik meg, s benne a legmodernebb s közkedvelt zeneműveket, úgy hogy a Zenélő Magyarország előfizetői a legjobb és legújabb zeneművekkel lesznek ellátva, amit egyébként tiszteres pénzért sem tudnak a drága különkiadásokban beszerezni. Havonta két hasonló gazdag tartalmú füzeté jelenik meg. 6 füzet (60 zeneoldallal) egy évnegyedben 3 korona előfizetésért, melyben a hazai és legnevesebb külföldi zeneszerzők minden válfajú szemenszedett legjobb szerzeményeit kapja az előfizető. Az eddig megjelent 400 füzet folyton kapható, s ezen füzetek tartalommutató jegyzékét — úgy bármily zeneművek bevásárlását és jó zenemű jegyzékeket minden érdeklődőnek bérmentve küld meg a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatala, Budapest, VIII. Józsefkörút 11.

KÖZGAZDASÁG.

Az Udvarhelyvm. gazdasági egyesülettől.

Szám: 82—1910.

Meghívó.

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület folyó hó 8-án (kedden) d. u. fél 4 órakor a vármegyei ház kis-termében választmányi ülést tart,

melyre a választmány tagjai tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat.

1. Jelentés a székelykereszturi tenyészállat kiállításáról.

2. Folyó ügyek.

Székelyudvarhely, 1910. márc. 1.

Az elnökség

A székelykereszturi tenyészállat kiállítás.

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület folyó évi február hó 28-án és március hó 1-én tartotta meg Székelykereszturon országos jellegű magyar-erdélyi fajta bikakiállítását és vásárat s egyuttal a kizárólag Udvarhelyvármegyére vonatkozó magyar erdélyi borjastehén és üsző díjazással összekötött kiállítását.

Ezen országos jellegű bikakiállításra felbajtottak a nagytenyésztők 53 drb bikát, a kistenyésztők 86 darabot, a községi bikákból 15 drb volt.

A kiállított bikák számát tekintve és azt összehasonlítva a múlt év folyamán megtartott hasonmóságú kiállítással, kitűnik, hogy 10 nagytenyésztő 21 darabbal többet hajtott fel most, mint az előző évben.

A kistenyésztők pedig a multévihez viszonyítva 42 darabbal többet és a községek a mult évinél 2 darabbal kevesebbet hajtottak fel.

Az általános összbemutató tekintve, a takarmány hiánya nagyon meglátszott; főleg a nagytenyésztők állatain.

A minőség átlaga követelményeknek megfelelt s bátran merjük állítani, hogy a kistenyésztők és a községek által kiállított bikák között sok oly kondícióban levő bika volt, mely a versenyt a nagytenyésztők bikáival kiállotta.

A küllemt tekintve, a bikáknál általában a haladás jelenségei voltak észlelhetők. E jelenség főleg az Udvarhelyvármegyéből kiállított nagy- és kistenyésztők bikáinál tűnik fel. Ezeket, ha összehasonlítjuk az egyes vármegyéből a kiállításon megjelent nagy tenyésztők bikáival, a mienknél a haladás, amazokénál pedig a hátramaradás fölülte szemelendő.

A bikák díjazása a következő eredménnyel járt:

I. Nagytenyésztők részéről:

1. Sperker Ferenc szentdemeteri lakos Csákó nevű bikája 100 korona díjjal;

2. Ugron Zoltán fiatalfalvi lakos Pongrác nevű bikája 80 korona díjjal;

3. Bárczay Gyula tiszabunai lakos Csalfa nevű bikája 60 korona díjjal;

4. Báro Kemény József székelyszenterzsébeti lakos Financ nevű bikája 50 korona díjjal;

5. Gróf Somsich Tihamér szentdemeteri lakos Hunyadi nevű bikája ezüst éremmel; végül

6. Ravasz Miklós homoródszentpáli lakos Bimbó nevű bikája oklevéllel lett kitüntetve.

II. Kistenyésztők részéről díjazást nyertek:

1. Szöke Károly székelykereszturi lakos bikája 100 K;

2. Benkő Mihály székelykereszturi lakos bikája 80 K;

3. Kovács Károly székelykereszturi lakos bikája 60 K;

4. Burszán Sándor fiatalfalvi lakos bikája 50 K;

5. Keresztél Márton szentábrahámi lakos bikája 30 K;

6. Bartha Mózes ujszékelyi lakos bikája 20 K;

7. ifj. Pító Lajos székelykereszturi lakos bikája bronzéremet.

III. Községi bikák közül díjazottak:

1. Nagyalamfalva,

2. Bethfalva,

3. Ujszékely és

4. Homoródjánosfalva községek bikái 25, 20, 15, 15 korona díjjal.

A magyar erdélyi tejős tehének közül a díjazással összekötött kiállításra felhajtottak 48 drbot, melyek közül díjat nyert:

1. Pító Lajos székelykereszturi lakos tehene 100 koronát,

2. Györffy Mózes székelykereszturi lakos tehene 60 koronát,

3. Mester Lajos fiatalfalvi lakos tehene 50 koronát,

4. Veres Mózes bögözi lakos tehene 40 koronát,

5. Morvai Lajos ujszékelyi lakos tehene 30 koronát,

6. Lukács Dénes ujszékelyi lakos tehene 25 koronát,

7. Kovács Elek siménfalvi lakos tehene 15 koronát.

Három éves magyar erdélyi üszők közül felhajtottak 15 drbot, melyek közül díjazottak:

1. Péterffy Mózes kissolymosi lakos üszője 80 koronával;

2. Marosi Imre siménfalvi lakos üszője 60 koronával,

3. Márton Dénes kiskedei lakos üszője 50 koronával,

4. Beke Albert nagyalamfalvi lakos üszője 40 koronával,

5. Kibédi Mihály nagykedei lakos üszője 20 koronával.

Két éves üszőkből felhajtottak 23 drbot, melyek közül díjazottak:

1. Kálmán Lajos fiatalfalvi lakos üszője 50 koronával,

2. Fekete Pal bögözi lakos üszője 40 koronával,

3. Kovács Károly székelykereszturi lakos üszője 20 koronával,

4. Finta Gergely székelykereszturi lakos üszője 15 koronával.

Nyugati fajta tehének, üszők és bikák közül 11 drb volt, miután ezek a pénzbeli díjazásból ki voltak zárva, oklevéllel a következő kistenyésztők tehenei nyertek kitüntetést:

Nagy Lajos fiatalfalvi, Göncz Károly székelyszentmiklósi és végre Nagy Elek székelykereszturi lakos.

A tehének és üszőknél a fejlődés, a hibátlan, küllem, határozottan a haladás útján van.

A mi a keresletet illeti, az igen jelentékeny volt. Ugy a vármegyénkből, mint idegen vármegyéből is számos venni szándékozó volt a vásáron.

Hogy az eladás, illetve a vásár nem a remélt eredményű volt, annak egyedüli főoka az volt, hogy a kerületi gazdasági felügyelő csak azon nagy tenyésztők bikái után adott kedvezményt, a melyeket ő kijelölt.

Ennek alapján a kisgazdák bikái a kedvezményes áron való eladás, illetve a vételből kizárva, még a díjakkal kitüntetett bikák is jó részt eladatlanul maradtak.

A kerületi felügyelőnek e basáskodó és egyoldalú, elítélendő eljárását a déli órák felé némileg helyrehozni igyekezett gazdasági egyesü-

letünk érdemdus elnöke: Ugron Ákos, ki a felügyelőnek fönti eljárásáról Ugron Gábor országos képviselő útján értesülvén, a már visszatartott és panaszt tett egyes községek által megvásárolt bikák után a kedvezményt megadni kegyeskedett. De ez már késő volt, mert sok vevő, vagy venni szándékozó eltávozott, mert a kijelölt nagytenyésztők drágább áru, jó minőségű, vagy olcsóbb áru, de kritikán aluli csak herével bír, elcsenevészesedett a kiállításra elhozott, s kedvezményes áron való megvételre kijelölt bikái közül vásárolni nem ohajtottak.

Báro Kemény József tenyészté- ből kiállított 8 drb jó minőségű s közép áru bikák a kedvezményes vételárból teljesen ki voltak zárva, de azért mégis 4 drb a kiállítás napján eladatott.

Ha a kerületi állattenyésztési felügyelőnek e basáskodó eljárása továbbra is megmarad, s a községek kedvezményt az igéyőknek megfelelő apaállatok után nem kapnak és csak a selejtezésre való apaállatok megvásárlására lesznek kényyszerítve, a földmivelésügyi miniszter által elért szándékolt tenyész-irányfejlesztés, emelése, a legkevésbé sem lesz elérhető.

Másrészt pedig, ha a gazdaközön- ség megfelelő s igényeihez mért apaállatot nem kap kedvezményes áron, a felajánlott segélyt, igénybe venni aligha fogja.

Ezt pedig elősegíteni, azt hisszük nem szándéka a kormánynak, illetve a földmivelésügyi miniszteriumnak.

A járási mezőgazdasági bizottsá- gok feladata a járáshoz tartozó apa- állatok minősége fölötti őrködés és az újlag beszerzett apaállatok meg- megfelelő voltáról való meggyőződés,

mely szempontból az ellenőrzést most annál inkább kell gyakorolniok, nehogy a községek e kiállításon el nem adott, kiselejtezni való s ked- vezményes áron vételre felajánlott bikákkal a gazdaközön- ség utólagosan megnyomorítottassék.

A földmivelésügyi kormánytól el- várjuk, hogy a gazdasági felügyelő urat pártatlan bíraskodásra utasítsa. Tanítsa ki arra is, hogy az állam pénze nem Csáki szalmája és azt csak feltétlen tenyészképes, a köz- érdeknek minden tekintetben meg- megfelelő apaállatok beszerzéséhez sza- bad és kell adományozni. Az alkal- mas állatokat pedig nem annyira a gazdájuk, hanem inkább önmaguk az állatok kell ajánlják — ha részre- hajlás nélküli kívánunk a közügyben szolgálni és hivatali tisztet betölteni.

A földmivelésügyi kormánytól el- várjuk, hogy a gazdasági felügyelő urat pártatlan bíraskodásra utasítsa. Tanítsa ki arra is, hogy az állam pénze nem Csáki szalmája és azt csak feltétlen tenyészképes, a köz- érdeknek minden tekintetben meg- megfelelő apaállatok beszerzéséhez sza- bad és kell adományozni. Az alkal- mas állatokat pedig nem annyira a gazdájuk, hanem inkább önmaguk az állatok kell ajánlják — ha részre- hajlás nélküli kívánunk a közügyben szolgálni és hivatali tisztet betölteni.

A földmivelésügyi kormánytól el- várjuk, hogy a gazdasági felügyelő urat pártatlan bíraskodásra utasítsa. Tanítsa ki arra is, hogy az állam pénze nem Csáki szalmája és azt csak feltétlen tenyészképes, a köz- érdeknek minden tekintetben meg- megfelelő apaállatok beszerzéséhez sza- bad és kell adományozni. Az alkal- mas állatokat pedig nem annyira a gazdájuk, hanem inkább önmaguk az állatok kell ajánlják — ha részre- hajlás nélküli kívánunk a közügyben szolgálni és hivatali tisztet betölteni.

A földmivelésügyi kormánytól el- várjuk, hogy a gazdasági felügyelő urat pártatlan bíraskodásra utasítsa. Tanítsa ki arra is, hogy az állam pénze nem Csáki szalmája és azt csak feltétlen tenyészképes, a köz- érdeknek minden tekintetben meg- megfelelő apaállatok beszerzéséhez sza- bad és kell adományozni. Az alkal- mas állatokat pedig nem annyira a gazdájuk, hanem inkább önmaguk az állatok kell ajánlják — ha részre- hajlás nélküli kívánunk a közügyben szolgálni és hivatali tisztet betölteni.

A földmivelésügyi kormánytól el- várjuk, hogy a gazdasági felügyelő urat pártatlan bíraskodásra utasítsa. Tanítsa ki arra is, hogy az állam pénze nem Csáki szalmája és azt csak feltétlen tenyészképes, a köz- érdeknek minden tekintetben meg- megfelelő apaállatok beszerzéséhez sza- bad és kell adományozni. Az alkal- mas állatokat pedig nem annyira a gazdájuk, hanem inkább önmaguk az állatok kell ajánlják — ha részre- hajlás nélküli kívánunk a közügyben szolgálni és hivatali tisztet betölteni.

A földmivelésügyi kormánytól el- várjuk, hogy a gazdasági felügyelő urat pártatlan bíraskodásra utasítsa. Tanítsa ki arra is, hogy az állam pénze nem Csáki szalmája és azt csak feltétlen tenyészképes, a köz- érdeknek minden tekintetben meg- megfelelő apaállatok beszerzéséhez sza- bad és kell adományozni. Az alkal- mas állatokat pedig nem annyira a gazdájuk, hanem inkább önmaguk az állatok kell ajánlják — ha részre- hajlás nélküli kívánunk a közügyben szolgálni és hivatali tisztet betölteni.

A földmivelésügyi kormánytól el- várjuk, hogy a gazdasági felügyelő urat pártatlan bíraskodásra utasítsa. Tanítsa ki arra is, hogy az állam pénze nem Csáki szalmája és azt csak feltétlen tenyészképes, a köz- érdeknek minden tekintetben meg- megfelelő apaállatok beszerzéséhez sza- bad és kell adományozni. Az alkal- mas állatokat pedig nem annyira a gazdájuk, hanem inkább önmaguk az állatok kell ajánlják — ha részre- hajlás nélküli kívánunk a közügyben szolgálni és hivatali tisztet betölteni.

A földmivelésügyi kormánytól el- várjuk, hogy a gazdasági felügyelő urat pártatlan bíraskodásra utasítsa. Tanítsa ki arra is, hogy az állam pénze nem Csáki szalmája és azt csak feltétlen tenyészképes, a köz- érdeknek minden tekintetben meg- megfelelő apaállatok beszerzéséhez sza- bad és kell adományozni. Az alkal- mas állatokat pedig nem annyira a gazdájuk, hanem inkább önmaguk az állatok kell ajánlják — ha részre- hajlás nélküli kívánunk a közügyben szolgálni és hivatali tisztet betölteni.

A földmivelésügyi kormánytól el- várjuk, hogy a gazdasági felügyelő urat pártatlan bíraskodásra utasítsa. Tanítsa ki arra is, hogy az állam pénze nem Csáki szalmája és azt csak feltétlen tenyészképes, a köz- érdeknek minden tekintetben meg- megfelelő apaállatok beszerzéséhez sza- bad és kell adományozni. Az alkal- mas állatokat pedig nem annyira a gazdájuk, hanem inkább önmaguk az állatok kell ajánlják — ha részre- hajlás nélküli kívánunk a közügyben szolgálni és hivatali tisztet betölteni.

A földmivelésügyi kormánytól el- várjuk, hogy a gazdasági felügyelő urat pártatlan bíraskodásra utasítsa. Tanítsa ki arra is, hogy az állam pénze nem Csáki szalmája és azt csak feltétlen tenyészképes, a köz- érdeknek minden tekintetben meg- megfelelő apaállatok beszerzéséhez sza- bad és kell adományozni. Az alkal- mas állatokat pedig nem annyira a gazdájuk, hanem inkább önmaguk az állatok kell ajánlják — ha részre- hajlás nélküli kívánunk a közügyben szolgálni és hivatali tisztet betölteni.

A földmivelésügyi kormánytól el- várjuk, hogy a gazdasági felügyelő urat pártatlan bíraskodásra utasítsa. Tanítsa ki arra is, hogy az állam pénze nem Csáki szalmája és azt csak feltétlen tenyészképes, a köz- érdeknek minden tekintetben meg- megfelelő apaállatok beszerzéséhez sza- bad és kell adományozni. Az alkal- mas állatokat pedig nem annyira a gazdájuk, hanem inkább önmaguk az állatok kell ajánlják — ha részre- hajlás nélküli kívánunk a közügyben szolgálni és hivatali tisztet betölteni.

A földmivelésügyi kormánytól el- várjuk, hogy a gazdasági felügyelő urat pártatlan bíraskodásra utasítsa. Tanítsa ki arra is, hogy az állam pénze nem Csáki szalmája és azt csak feltétlen tenyészképes, a köz- érdeknek minden tekintetben meg- megfelelő apaállatok beszerzéséhez sza- bad és kell adományozni. Az alkal- mas állatokat pedig nem annyira a gazdájuk, hanem inkább önmaguk az állatok kell ajánlják — ha részre- hajlás nélküli kívánunk a közügyben szolgálni és hivatali tisztet betölteni.

A földmivelésügyi kormánytól el- várjuk, hogy a gazdasági felügyelő urat pártatlan bíraskodásra utasítsa. Tanítsa ki arra is, hogy az állam pénze nem Csáki szalmája és azt csak feltétlen tenyészképes, a köz- érdeknek minden tekintetben meg- megfelelő apaállatok beszerzéséhez sza- bad és kell adományozni. Az alkal- mas állatokat pedig nem annyira a gazdájuk, hanem inkább önmaguk az állatok kell ajánlják — ha részre- hajlás nélküli kívánunk a közügyben szolgálni és hivatali tisztet betölteni.

A földmivelésügyi kormánytól el- várjuk, hogy a gazdasági felügyelő urat pártatlan bíraskodásra utasítsa. Tanítsa ki arra is, hogy az állam pénze nem Csáki szalmája és azt csak feltétlen tenyészképes, a köz- érdeknek minden tekintetben meg- megfelelő apaállatok beszerzéséhez sza- bad és kell adományozni. Az alkal- mas állatokat pedig nem annyira a gazdájuk, hanem inkább önmaguk az állatok kell ajánlják — ha részre- hajlás nélküli kívánunk a közügyben szolgálni és hivatali tisztet betölteni.

A földmivelésügyi kormánytól el- várjuk, hogy a gazdasági felügyelő urat pártatlan bíraskodásra utasítsa. Tanítsa ki arra is, hogy az állam pénze nem Csáki szalmája és azt csak feltétlen tenyészképes, a köz- érdeknek minden tekintetben meg- megfelelő apaállatok beszerzéséhez sza- bad és kell adományozni. Az alkal- mas állatokat pedig nem annyira a gazdájuk, hanem inkább önmaguk az állatok kell ajánlják — ha részre- hajlás nélküli kívánunk a közügyben szolgálni és hivatali tisztet betölteni.

